

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Someren 2014

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

20 mei 2014 / rapportnummer 2882-15

1. Oordeel over het Milieueffectrapport

De gemeente Someren stelt het “bestemmingsplan buitengebied 2014” op. Dit plan is kaderstellend voor de uitbreiding van verschillende veehouderijbedrijven. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt de m.e.r.-procedure doorlopen. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna ‘de Commissie’¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Voorafgaand aan het bestemmingsplan buitengebied 2014 zijn twee eerdere bestemmingsplannen voor het buitengebied vastgesteld (zie verder § 2.1. van dit advies). Voor het bestemmingsplan buitengebied 2013 is ook een MER opgesteld en getoetst door de Commissie.² De tekortkomingen die de Commissie in dat MER signaleerde zijn in het onderhavige MER serieus opgepakt. Dit MER gaat bijvoorbeeld uitgebreider in op effecten van recreatie en op geurhinder. De “zoektocht” naar mogelijkheden om toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te voorkomen is ook verder uitgebreid. Het MER is overzichtelijk en prettig leesbaar. Vooral de huidige situatie en mogelijke effecten voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden en flora en fauna zijn duidelijk beschreven en verhelderd met illustraties.

De Commissie constateert echter dat in het MER nog informatie ontbreekt die naar haar oordeel essentieel is voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming:

- In het MER is mogelijk onvoldoende rekening gehouden met cumulatieve gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden die de verschillende bestemmingsplannen buitengebied gezamenlijk bieden.
- Er is niet aangetoond dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten, omdat onvoldoende specifiek inzicht is geboden in de effectiviteit en de haalbaarheid van mitigerende maatregelen.

De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe voorzover het de geconstateerde tekortkomingen betreft. In hoofdstuk 3 geeft zij een aantal overige aandachtspunten.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Dit MER en het advies van de Commissie daarover zijn terug te vinden op de website van de Commissie onder projectnummer 2758.

2.1 Voornemen en relatie met eerdere besluiten

Het bestemmingsplan buitengebied 2014 heeft betrekking op een gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren:

1. alleen op agrarische bestemmingen met aanduiding intensieve veehouderij (in totaal 137 bestemmingen) en een aantal overige bestemmingen (een aantal woonbestemmingen, een bedrijfsbestemming en een horecabestemming);
2. niet op bestemmingen die vallen binnen delen van De Heihorsten, 't Vaartje en het landbouwontwikkelingsgebied Someren-Heide.

Voor het deel van het buitengebied waarop dit plan geen betrekking heeft is het bestemmingsplan buitengebied 2011³ respectievelijk het bestemmingsplan buitengebied 2013 van toepassing. Het onderhavige MER richt zich in eerste instantie op het bestemmingsplan buitengebied 2014. In het MER is aangegeven dat waar nodig rekening wordt gehouden met de (cumulatieve) effecten van ontwikkelingen die het bestemmingsplan buitengebied 2013 mogelijk maakt.

De Commissie constateert dat het – vooral voor besluitvormers en burgers – moeilijk is een goed overzicht te krijgen van de ontwikkelingen die in de verschillende bestemmingsplannen zijn geregeld. Zo is uit het MER niet duidelijk welke delen van het bestemmingsplan buitengebied 2011 van kracht zijn geworden en welke (voor het milieu relevante) ontwikkelingen daarbinnen mogelijk zijn. Uit een nadere toelichting van de gemeente blijkt dat het in stand gehouden deel van dit bestemmingsplan onder andere ontwikkelingsruimte voor grondgebonden veehouderijen biedt. In het MER is niet duidelijk aangegeven of de effecten van deze ontwikkelingen zijn betrokken bij het beschrijven van de cumulatieve gevolgen in het MER.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER te verduidelijken welke ruimte voor ontwikkeling elk van de genoemde bestemmingsplannen biedt binnen welk deel van de gemeente en aan te geven tot welke (cumulatieve) milieueffecten deze ontwikkelingen leiden.

2.2 Stikstofdepositie en Natura 2000-gebieden

2.2.1 Algemeen

In hoofdstuk 5 van het MER is een Passende beoordeling opgenomen waarin vooral wordt ingegaan op de gevolgen van de alternatieven voor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden⁴. Het MER beschrijft de effecten van het 'worst case alternatief' en een 'planalternatief' waarbinnen verschillende scenario's worden beschreven. De alternatieven zijn vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkeling) en – specifiek voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet – met de huidige situatie. Voor de huidige situatie is ge-

³ Het bestemmingsplan buitengebied Someren 2011 is op 24 juli 2013 gedeeltelijk vernietigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een van de redenen daarvoor was het ontbreken van een Milieueffectrapport.

⁴ Op bladzijde 50 van het MER is een overzicht gegeven van de in de beoordeling betrokken Natura 2000-gebieden.

bruik gemaakt van het vergunningenbestand en een correctie daarvan op basis van CBS-gegevens. Daarmee zijn de huidige situatie en de referentiesituatie volgens de Commissie voldoende onderbouwd.

2.2.2 Worstcase alternatief

Het worst case alternatief is gebaseerd op maximale invulling van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, inclusief de daarin opgenomen wijzigingsbevoegdheden. In tabellen zijn ook de effecten opgenomen van de maximale mogelijkheden van de bestemmingsplannen van 2013 en 2014 tezamen. De Commissie constateert het volgende:

- Voor de maximale invulling van de bouwvlakken is uitgegaan van algemene aannames, waaronder een maximale “vulgraad” van 50%⁵ en aannames over mogelijke emissiereductie via het “voerspoor”. Deze aannames zijn gebaseerd op algemene ervaringscijfers, maar niet onderbouwd vanuit de specifieke situatie in de gemeente Someren.
- Effecten van co-vergisting zijn in het MER niet beschreven. Co-vergisting kan onder andere leiden tot emissies van NO_x.
- Het MER geeft alleen informatie over de stikstofdepositie binnen het plangebied en niet over de depositie op de daarvoor gevoelige gebieden. De gevolgen van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden zijn beschreven in tabellen waarin niet de depositie zelf, maar het areaal habitatype in hectares per depositieklasse voor elk van de Natura 2000-gebieden is aangegeven. Hierdoor is niet duidelijk wat de stikstofdepositie per habitatype en leefgebied van soorten in de Natura 2000-gebieden is en kan worden.

Deze aanpak leidt er toe dat de effecten van het worst case alternatief mogelijk onderschat worden. Uit het MER blijkt dat het worst case alternatief leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Omdat kritische depositiewaarden voor verschillende habitats en soorten in de huidige situatie al worden overschreden, kan elke toename van de depositie tot aantasting van de natuurlijke kenmerken leiden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER meer specifiek in te gaan op de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan en de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Zie verder § 2.2.3 van dit advies.

2.2.3 Planalternatief en scenario's

Binnen het planalternatief zijn verschillende scenario's uitgewerkt die in het MER en bijlage 5 uitgebreid zijn toegelicht. Het doel van het vergelijken van deze scenario's is een beeld te krijgen van de effecten van mogelijke ontwikkelingsrichtingen binnen de veehouderijsector. Belangrijkste uitgangspunt daarbij is het toepassen van externe en/of interne saldering, waarmee beoogd wordt dat de stikstofemissie vanuit veehouderijbedrijven niet toeneemt. De scenario's zijn gebaseerd op algemene aannames en trends binnen de sector. Op basis van voorbeeldberekeningen wordt aangegeven wat de effectiviteit kan zijn van saldering bij bepaalde aannames over aantallen stoppende bedrijven, emissiereducerende staltechnieken en

⁵ Hiermee wordt bedoeld dat maximaal 50% van het bouwvlak wordt gebruikt voor dierenverblijfplaatsen.

de vulgraad van agrarische bouwvlakken. Deze algemene aannames zijn naar het oordeel van de Commissie onvoldoende specifiek uitgewerkt voor de gemeente Someren om hieruit conclusies te kunnen trekken over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan:

- Het MER bevat geen informatie over de huidige stikstofemissie van de veehouderijen. Er is alleen een gebiedsemisatie aangegeven. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk of de huidige veehouderijbedrijven beschikken over emissiearme stalsystemen of emissiebeperkende technieken, wat van belang is bij de beoordeling van de mogelijkheden van bedrijven om verdergaande emissiereductie te gebruiken voor saldering op bedrijfsniveau. Hierdoor is niet op voorhand duidelijk welke emissiewinst kan worden bereikt met het toepassen van de genoemde mitigerende maatregelen.
- Van de (intensieve) veehouderijen in het plangebied is de huidige bezettingsgraad van de stallen niet aangegeven, zodat onduidelijk is hoeveel extra emissie kan worden verwacht bij het volledig benutten van de (vergunde) stallen.

Doordat het MER onvoldoende informatie geeft over de huidige situatie en de maximale stikstofemissies en -deposities in Natura 2000-gebieden⁶ is niet de zekerheid verkregen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Op basis van het MER kan niet vastgesteld worden welke maatregelen noodzakelijk zijn om een toename van stikstofdepositie op overbelaste habitats te voorkomen. Daardoor is onduidelijk in hoeverre externe en/of interne saldering reëel is en in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER op basis van informatie over de huidige situatie en de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan⁶ alsnog aan te tonen dat voldoende depositieruimte aanwezig is om gebruik te kunnen maken van de voorwaardelijke bepalingen van het ontwerpbestemmingsplan, dan wel een alternatief te beschrijven waarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden voorkomen wordt.

3. Overige opmerkingen

3.1 Geurhinder en fijn stof

Het MER geeft door middel van een kaart inzicht in de achtergrondbelasting van geur. Op hoofdlijnen geeft het MER de effecten van de alternatieven aan. Daarbij is niet duidelijk welke uitgangspunten zijn gehanteerd en wat de verandering van geurbelasting kan betekenen voor aantallen geurgehinderden.

Voor luchtkwaliteit geeft het MER globaal inzicht in de huidige situatie en de mogelijke effecten van het voornemen. Gesteld wordt dat in het kader van het bestemmingsplan buitengebied 2013 berekeningen zijn uitgevoerd waaruit zou blijken dat invulling van de maximale

⁶ In cumulatie met het in stand gelaten deel van het bestemmingsplan buitengebied 2011 (zie § 2.1 van dit advies).

mogelijkheden van dat plan niet tot toename van fijnstofconcentraties zal leiden die “in betekende mate” zijn. Deze berekeningen zijn niet in het onderhavige MER opgenomen en niet voor het bestemmingsplan buitengebied 2014 uitgevoerd.

Omdat het ontwerpbestemmingsplan duidelijke regels voor uitbreiding van veehouderijen bevat – onder verwijzing naar de provinciale verordening – is volgens de Commissie voldoende verzekerd dat geen nieuwe knelpunten voor geur en fijn stof zullen ontstaan.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Someren

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Someren

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan buitengebied 2014

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C/D14;

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: het bestemmingsplan voor het buitengebied is kaderstellend voor onder andere uitbreiding van (intensieve) veehouderijen.

Bijzonderheden: Voor delen van het buitengebied van de gemeente Someren zijn twee eerdere bestemmingsplannen vastgesteld. Voor het bestemmingsplan buitengebied 2011 is geen m.e.r.-procedure doorlopen. Voor het bestemmingsplan buitengebied 2013 is een MER opgesteld en getoetst door de Commissie (projectnummer 2758).

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER: 27 februari 2014

ter inzage legging MER: 27 februari t/m 10 april 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 6 februari 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 20 mei 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ing. H.J.M. Hendriks

Drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

B.J.H. Koolstra

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Drs.ing. F. ten Thij

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot

duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER Bestemmingsplan buitengebied Someren 2014, Tauw, 30 januari 2014;
- Ontwerp-bestemmingsplan buitengebied 2014, Toelichting en kaarten, gemeente Someren, 26 februari 2014;
- Aanvullende notitie MER Bestemmingsplan buitengebied Someren 2013, naar aanleiding van toetsingsadvies Cie. m.e.r., Tauw, 16 mei 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Someren 2014**

ISBN: 978-90-421-3936-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

